Heimskringla

kemr út á Laugardögum.

The Heimskringla Ptg. & Publ. Co.
útgefendr. [Publishers.]

Ritstjórinn geymir ekki greinar, sem eigi verða uppteknar, og endrsendir þær eigi nema frímerki fyrir endrsending fylgi. Ritstjórinn svarar engum bréfum ritstjórn viðkomandi, nema í blaðinu. Nafnlausum bréfum er enginn gaumr gefinn. En ritstj. svarar höfundi undir merki eða bókstöfum, ef höf. tiltek slíkt merki.

Uppsögn ógild að lögum, nema kaupandi sé alveg skuldlaus við blaðið.

Ritstjóri (Editor):
EGGERT JÓHANNSSON.

Ráðsmaðr (Busin. Manager):
EINAR ÓLAFSSON.

OFFICE:
Cor. Ross Ave. & Nena Str.
P. O. BOX 305.

Bæjarkosningarnar.

Þegar litið er á nöfn þeirra manna, sem bjóða sig fram til formennsku bæjarstjórnarinnar, þá getur helzt engum blandast hugur um hvern á að kjósa. Það hefði sjálfsagt mátt finna ánægjulegri mann til að gegna þeim störfum en *Thomas Gilroy*, en miklu álitlegri er hann, heldur en Alex. McMicken. Hann er greindur maður, ágætlega að sér í öllum bæjarstjórnarstörfum og verður ekki annað séð, en að hann hafi reynt að vinna bænum virkilegt gagn á undanförnum árum. Það helzta sem út á hann er setjandi er það, að hann virðist æði framkvæmda daufur og þessvegna ástæða til að óttast að hann verði latur á að leggja út í nokkur stórfyrirtæki. En séu meðráðamennirnir framgjarnir, þá gætir þess ekki mikið þó hann sé ófús til framgöngu, enda er miklu heppilegra að hann sé tregur heldur en hvetjandi til útgjalda, því bærinn verður að fara varlega. Alex. McMicken mundi aftur á móti ólatur að leggja í stórræði, sem í bráðina mundu að vísu koma sér vel, en sem jafnframt gætu reynst skaðræði. Að minnsta kosti er ekki ástæðlaust til að ætla að hann mundi ör á fé bæjarins. Hann var formaður bæjarstjórnarinnar hérna um árið þegar alt var í háa lofti, þegar dollarinn sýndist ekki stærri en 25 centin nú. Það var margt fundið að ráðsmennsku hans þá, enda ekki viðkomandi að hann næði endurkosningu. Það má auðvitað gera ráð fyrir að hann sé nú orðinn ráðsettari en hann var þá, en þó mun flestum virðast að enn sé ekki útdáið í gjálífiskolunum.

Meðráðenda-efnin þekkjum vér ekki nema laklega og marga mennina alls ekkert. Að eins viljum vér því benda á, að það er spursmálslaust heppilegast fyrir bæinn, að í stjórn hans séu sem verkfróðastir menn. Lögmenn og fasteignasalar geta verið duglegir menn og framgjarnir, en fæstir þeirra skilja nægilega þau málefni sem mestmegnis snerta strætagerð, skurðagröpt o. þ. l. Eins og nú stendur er það einn maður og einn einungis, sem öllum verklegum framkvæmdum ræður og metur kostnaðinn, en það er verkfræðingur bæjarins. Það er reglan að samþykkja eða fella umsvifalaust það, sem hann segir um þetta eða hitt verkefnið, af því sem sagt, að enginn í stjórninni er nógu verkfróður til að láta í ljósi eigin álit um kostnað þessa eða hins. Það getur vel verið að öllu sé óhætt með þessu fyrirkomulagi, en þó væri miklu ánægjulegra að sem flestir meðráðendurnir gætu af eigin þekking borið um hvort kostnaðaráætlunin er nærri lagi eða ekki.

Í 4. kjördeildinni eru 2 menn í kjöri, *W. A. Charlesworth* og *Geo. Craig*. Þeir eru báðir duglegir menn og framkvæmdamenn. Í því efni er mismunur þeirra helzt enginn. En Craig er verzlunar maður og að því er oss er kunnugt ekki neitt verkfróður maður, auk þess sem hann hefir mikið að gera sem forstöðumaður mikillar verzlunar. Charlesworth er húsasmiður (contractor) og er sífelt á ferðinni fram og aftur um allan bæinn, auk þess sem hann getur af eigin þekking sagt hvert rétt er metið verð þessa eða hins, sem að trésmíð lýtur. Ef menn þessvegna hugsa meir um hag bæjarins, en minna um að þægja einstaklingnum sem býður sig fram, þá er nokkurn veginn sjálfsagt að kjósa þann manninn, sem verkfróðari er og sem sífelt er á ferð um bæinn og sér hvar mest er þörfin á umbótum.

Það er vandasamt að segja hvert heppilegra verður að samþykkja eða fella tillöguna um að verja $225,000 til að leiða vatn um bæinn hér og þar, til lokræsaþvottar og til þess að tryggja slökkviliðinu nægilegt vatnsmagn. Þörfin er brýn, því verður ekki neitað, en hvort aðferðin er hin heppilegasta, það er annað mál. Þegar vatnsveitinga félaginu um árið var selt einveldi í hendur, þá var ætlast til að það (fél.) væri skyldugt að leggja fram nægð af vatni til allra hluta, til neyzlu í húsum, til slökkviliðsins og til lokræsaþvottar. En um langan tíma hefir félagið fullyrt, að það sé ekki skyldugt að leggja til nema neyzlu-vatn, og þessvegna þegar harðnar að, er nú stungið upp á því, að bærinn takist í fang vatnsveitingar til slökkviliðs og ræsaþvottar. Með því má virðast að bærinn viðurkenni að félagið segi satt, hvað skyldu þess áhrærir og sýndist því að minnsta kosti eins sanngjarnt og undir eins ánægjulegra, að bærinn í þessu heimtaði úrskurð dómstólanna, áður en hann legði út í þennan kostnað. Leyfi félagsins er ekki útrunnið fyrr en eftir 7 eða 8 ár, en þegar sá tími er liðinn er lítill efi á að bærinn kaupir eignir þess og hefir sjálfur á hendi allar vatnsveitingar. Þessvegna mælir það með fyrirtæki bæjarins nú, að þetta verk þurfi að vinna hvort sem er og þegar vatnsleysi þrengi að sé sýnna að byrja á verkinu orðalaust, en standa í málarekstri við félagið, sem á meðan mundi ekkert aðhafast. Aftur á hinn bóginn þykir líklegt að væri hafið mál gegn félaginu og tilraun gerð að svifta það leyfinu, mundu dómstólarnir álíta það búið að fyrirgera rétti sínum, svo að bærinn gæti nú þegar tekið til starfa við allsherjar vatnsveitingar. Það er heldur ekki ósennilegur úrskurður þegar litið er á, að félagið hefir aldrei haft nýtilegt vatn að bjóða, aldrei gert mannskapslega tilraun að leggja vatnspípur eftir nýjum strætum, er hefir það í för með sér að ekki meir en sjötti hluti bæjarins hefir gagn af, og, að það neitar að leggja til nægilegt vatn handa slökkviliðinu og til ræsa-þvottar. Félagið hefir, með öðrum orðum, aldrei frá upphafi uppfylt skyldur sínar.

Dominion-kosningarnar

óttast "liberal"-blöðin stór og smá og barma sér yfir því, að þeirri ógnahríð muni steypt yfir þjóðina óviðbúna. Eftir allan gauragang Lauriers um þvert og endilangt landið frá því þingi var slitið í vor er leið, og stöðugt í þeim erindagerðum að búa hinn andlega jarðveg kjósendanna undir kosningar sem koma muni "eins og þjófur á nóttu," þá er þessi kvíði og harmagrátur yfir vöntun alls undirbúnings, ekki síður hlægilegur en hann er vesallegur. Ef Laurier með allri sinni mælsku og með hjálp sinna mörgu lautenanta hefir ekki á síðastl. sumri og hausti tekist að undirbúa þjóðina undir kosningar, enda þótt á óvæntum tíma kynnu að að bera, hvernig ætlar hann þá að gera það, þó hann og allir vissu í dag, að almennar kosningar færu fram að t. d. þremur mánuðum liðnum? Þó hann fitjaði upp á nýtt, þá yrðu ræður hans og útskýringar aðallega óbreyttar frá þeim, sem hann þegar hefir flutt.

Sannleikurinn virðist vera sá, að allar fregnirnar um þingrof og kosningar er bara "liberal" uppspuni, gerður í þeim tilgangi að spana flokksmenn til sem grimmilegasta átaka í viðeign sinni við ímyndaða féndur á ímynduðu kosninga leiksviði. Með slíkum látlausum æfingum er vonast eftir að þeir verði búnir sem bezt má verða þegar hin virkilega orusta byrjar. Vitaskuld eru kosningar nærri. En áður en þær geta farið fram, verður að fullgera kjörskrárnar nýju og eftir því, sem nú er auglýst endurskoðun þeirra áhrærandi, þá verður vel haldið áfram, ef þær verða altilbúnar fyrri en um miðjan Febrúar næstk. í fyrsta lagi. Hvað sem þá þinginu kann að líða, þá er af þessu auðsætt, að kosningarnar geta ekki farið fram fyrri en einhverntíma í Marzmánuði. Ef nú þingið skyldi sitja um þær mundir og sem ekki er ólíklegt, ef eftir vanda lætur, þá er næsta ólíklegt að það yrði uppleyst og efnt til kosninga fyrri en eftir að nauðsynleg þingmál yrðu afgreidd og mundi þá komið fram á sumarið áður en til kæmi færu fram.

Alt þetta blaður um að kosningunum verði skellt á hina útvöldu "liberölu" óviðbúna er álíka sanngjarnt og rétt eins og þeirra marg-endurteknu ummæli, að toll-lækkunin á á síðasta þingi hafi verið reykur og ekkert annað og komi bændalýðnum að engu haldi. Til hvers slík vitleysa er borin fram, er engum manni unnt að geta á, því enginn atkvæðisbær maður er svo illa að sér í reikningi, að hann trúi því að tollniðurfærsla úr t. d. 35% í 20% sé reykur og komi að engum notum, með öðrum orðum, að mann muni ekkert um að honum séu gefnir upp $15.00 af 35 dollara skuld.

Einmitt þessu nemur tollniðurfærslan, sem síðasta þing samþykkti, á þeim varningi, er bændalýðurinn kaupir mest af — akuryrkjuvélum öllum. Á 12 til 20 öðrum varningstegundum, sem allar eru nauðsynjavörur bænda og verkalýðs nam toll-niðurfærslan frá 14% til 50%, og að auki var tollurinn alveg numinn af óhefluðum borðvið. Alt þetta á að vera til einskis, það rýri í engu gjaldbyrði bændalýðsins. Eftir því að dæma er það þá líklega til einskis líka, að þessi flokkur, sem ekki er að vonast eftir nokkrum umbótum frá! hefir á síðastl. áratug svift tolli af 189 varningstegundum, er tollaðar voru undir stjórn Richards Cartwrights, meðal annars af kaffi, te og sykri, og léttu með því gjaldbyrði almennings svo nemur um *sjö miljónum dollars* á ári. Um þessa byrði fannst Cartwright ekkert, hægrihandarmanni Lauriers, *dánu menninu*, sem á stjórnarárum sínum sagði bændum að "vinna meira og éta minna," er þeir kvörtuðu fyrir honum. Þetta voru hans líknarorð þá, er bændur báðu um grið. Hann gat *þá* ekki lækkað, því síður numið burtu toll á nauðsynjavörum allra búenda. Hann getur *nú* lofað öllu fögru, á meðan hann er að gaspra ábyrgðarlaust, en hann er jafnframt nógu klókur til þess, eins og höfðingi hans, Laurier, að lofa umbótum þannig, að ekki sé tilhugsandi að herma upp á hann ákveðið loforð í einu einasta atriði.

Engilsaxneska veldið.

Í mjög merkri bók, sem út kom fyrir 3—4 árum, spáði hinn nafnkunni rithöfundur og ríkjafræðingur, Sir Charles Dilke því, að eftir ákveðinn árafjölda yrðu öll hin enskutalandi ríki og lönd sameinuð undir eina allsherjarstjórn. Gerði hann þar ráð fyrir að þá gætu ekki talist nema 3 stórveldi í heiminum, það engilsaxneska, það rússneska og það kínverska. Sem stendur virðast fremur horfur á, að hann verði ekki sannspár að því er snertir Kínaveldi. Eru miklu meiri líkur til, að í stað Kínaveldis mætti setja hið japaníska keisaraveldi, svo framarlega sem Evrópu-þjóðir láta þá hlutlausa í viðreign sinni við Kínverja.

Að því er sameining enskutalandi ríkja snertir, þá sýnist þar fremur von til að ætla að spádómurinn rætist. Nokkuð er það, að alt af eru þeir að fjölga, sem rita um og mæla með sameining Bandaríkjanna og hins brezka veldis alls, sameining í einhverri mynd, bandalagi til sóknar og varnar, ef ekki annað. Sem stendur er líklega langt frá því að almenningur í þessum ríkjum sé sameining hlyntur, enda ekki gert ráð fyrir henni á næstu árum og því síður er gert ráð fyrir, að í nokkru sé heft löggjafarvald hinna ýmsu ríkja, að því er þeirra sérstöku þjóðmál snertir. En "dropinn holar klettinn". Ef atkvæðamenn meðal hinna ýmsu enskutalandi ættbálka halda áfram að prédika þetta mál og sýna og sanna hagnaðinn og frægðina, sem af sameiningunni stæði, þá má mikið vera, ef hugur fjöldans ekki hneigist að því með tíð og tíma.

Um þetta mál rituðu tveir merkir menn í Nóvember-hefti tímaritsins North American Review og eru báðir einingunni meðmæltir. Annar þessara manna er Beresford lávarður á Englandi, en hinn er Capt. Mahan (Alfred T. Mahan) foringi í sjóliði Bandaríkja og viðurkendur merkur rithöfundur. Eftir hann er nýlega út komin sjóflotasaga, að sögn hin merkasta sem til er, enda þótti Englendingum svo mikið til hennar koma, að háskólastjórnin í Cambridge sæmdi hann í sumar er leið heiðurs-nafnbótinni *doktor í lögum* (L. L. D.) fyrir það ritverk sitt, er hann nefnir: "The Sea Power in History". Nú, sem sagt, hefir hann ritað um sóknar og varnar samband Englands og Bandaríkja í "N. A. Review" og segir þar meðal annars: "Hver þjóðin fyrir sig þarf að læra að meta lengd og breidd síns eigin hagsmunar á hafinu. Þegar þær hafa gert það, hlýtur að koma í ljós, að hagnaðurinn er sameiginlegur, að það sem er hagnaður fyrir aðra þjóðina, er hagnaður fyrir hina".

Um frægðina, sem leiddi af slíkri sameiningu, segir hann: "Önnur ríki stæra sig af landseign sinni, af því hún er aðal-uppspretta allrar þeirra velmegunar. En Bretar og Bandaríkjamenn geta að auki stært sig af sæveldi sínu, ef þeir kunna og vilja réttilega meta þann part, sem þeim er úthlutaður til að leika á framfara leiksviði mannkynsins. Stjórn hafanna er í þeirra höndum, ef þeir svo vilja, en til þess útheimtist sameinað afl beggja og samkomulag. Með því geta þeir yfir höfuð að tala ráðið lögum og lofum á hafinu, ekki nauðsynlega með frekju og ofbeldi, heldur sem eigendur hafsins, eða aðalflotans á því, að svo miklu leyti, að úrskurðarvald þeirra hlyti að viðurkennast réttmæt krafa".

Skyldu-sparisjóður.

Í tímaritinu New Review hafa um undanfarinn tíma verið ritgerðir þar sem lýst hefir verið bæjarstjórn í helztu bæjunum á Englandi og Skotlandi. Í Desember-heftinu er ritgerð um Manchester. Meðal annars er þar sagt frá sérstakri lífsábyrgð, er bæjarstjórnin heimtar að vinnumenn sínir allir, háir og lágir séu í. Bæjarstjórnin rak sig á það, þegar vinnumenn hennar féllu frá, að allur fjöldi þeirra var ekki í nokkurri lífsábyrgð, en létu eftir allslausa fjölskylduna. Hún lenti og í vandræðum á þann hátt, að þegar þeir sem höfðu verið í þjónustu hennar fjölda mörg ár og voru orðnir of hrumtil að vinna, þá áttu þeir ekkert, enda þótt þeir hefðu haft arðsama atvinnu og launin skilvíslega goldin.

Þetta varð til þess að bæjarstjórnin tókzt á hendur að stofna sparisjóð fyrir vinnumenn sína, eftir að hafa fengið vald til þess frá þingi. Var svo um búið, að bærinn hafði vald til að neyða þjóna sína til að leggja í þann sjóð.— Gengu lög þessi í gildi 1. Okt. 1892 og hafa reynzt ágætlega á þessu 2 ára tíma bili. Upphæðin sem hver og einn er skyldur til að leggja í þennan sjóð er 3¾%, en þar við bætir bærinn úr sínum sjóði 1¼%, svo að alls eru 5% lögð til síðu í sparisjóð af launum hvers vinnumanns. Bæjarstjórnin geldur launin við enda hverrar viku og dregur þá af þeim sparisjóðsinnleggið, og geldur svo af því fé 4% um árið. Á meðan maðurinn er í þjónustu bæjarins getur, hann hvorki dregið út þessa peninga né selt þá öðrum, nema heilsuleysi eða meiðsli hafi gert hann ófæran til vinnu, fyrr enn hann er orðinn 65 ára gamall. Deyi hann fyrir þann tíma, fá erfingjarnir féð með öllum vöxtum viðlögðum.

Upphæðin, sem hver og einn leggur í sjóðinn, er svo lítil, að hennar gætir ekki. Maður sem fær $6,50 um í kaup um vikuna, og það lætur nærri að sé meðalkaup daglaunamanna hjá bæjarstjórninni í Manchester, hann leggur af mörkum að eins rúm 24 cent á viku hverri, þó hann með tillagi bæjarins þá eignist 32½ cents í sjóðnum. En þrátt fyrir það að upphæðin er lítil í viku hverri, dregst hún saman í ekki svo litla upphæð á 1, 2 eða 3 áratugum, því bæjarstjórnin í Manchester er í því sem öðru ólík bæjarstjórnunum hér, að hún rekur engan mann úr vinnu nema fyrir glæpsamlegan tilverknað í einhverri mynd.

Á síðastl. ári (frá 1. Okt. að telja) hafði bæjarstjórnin í þjónustu sinni 6837 menn og galt þeim í laun alls um $2.250.000, eða sem næst $6,50 um vikuna hverjum manni að meðaltali. Af þessu er auðsætt, að þó tillag hvers eins sé lítið, myndar heildin ekki svo ólaglegan sjóð á ári hverju.

ÍSAK JÓNSSON
744 Ross Ave.
Tekur að sér allskonar smíðar, svo sem húsmuni, húsabyggingar, viðgerðir o. fl.

Orða-belgrinn.

[Öllum, sem sómasamlega rita, er velkomið að "leggja orð í belg;" en nafngreina verðr hver höf. sig við ritstj., þótt ekki vilji nafngreina sig í blaðinu. Engin áfellis-ummæli um einstaka menn verða tekin nema með fullu nafni undir. Ritstj. afsalar sér allri ábyrgð á skoðunum þeim, sem koma fram í þessum bálki]

Hnetubrot.

Eftir G. A. Dalmann,
Minneota, Minn.

Annaðhvort verðið þér að ganga í lið með hinum rangláta mammon, eða berjast fyrir drengskap þjóðarinnar; hverjum þeirra virðist yður réttara að fylgja? Hver þeirra er það að yðar dómi sem útsigur hús ekkna og föðurlausra?

Hafið þér nákvæmlega tekið eftir veðramörkum yfirstandandi aldarfars? Hafið þér athugað hve skilmerkilega línan er dregin milli hinna starfandi miljóna og hinna fáu iðjuleysingja? Á aðra hlið er fjöldinn er framleiðir auðinn með súrum sveita, en á hina hliðina eru þeir, sem í laganna nafni, — er þeir hafa látið tilbúa fyrir eigin hagsmuna sakir, — draga til sín meiri hluta af ávexti starfseminnar.

Hinn aldurhnigni dómari Lyman Trumbull, sagði, meðal annars, í ræðu er hann flutti í Chicago síðastl. sumar: "Enginn maður hefir frá hendi náttúrunnar rétt til að ánafna auðlegð sína eftir sinn dag, hverjum er honum sýnist." Blöð auðvaldsins urðu bálvond út af þessu, kölluðu hann lögleysingja og öllum illum nöfnum. En hann varði sig drengilega og sannaði með "Blackstone," sem inniheldur öll undirstöðuatriði vorra laga, að hann hefði farið með sannindi. "Að kalla Blackstone lögleysingja," sagði hann, "er viðlíkt vanvæmi, eins og að kalla Krist guðleysingja eða George Washington landráðamann'.

Síðastliðinn 4. Júlí var hátíðlegur haldinn í smábæ einum í ríkinu Indiana Eins og siður er til, var frelsisskrá Bandaríkjanna lesin, en svo bar við, þegar lesarinn las þessar setningar: "Vér trúum að allir menn séu skapaðir jafnir og hafi hin sömu óskerðanleg réttindi," að þá stökk einn af tilheyrendunum úr sæti sínu og sagði: "Ég kom ekki hér í dag til að hlusta á bölvaða populista-lögleysu" (anarchism). Ef vér nú hugsum oss að andi hetjunnar Thomas Jeffersons, er ritaði þessi orð, væri einhverstaðar í hinu ómælandi rúmi í þess konar ásigkomulagi, að hann gæti heyrt borgara þessa lands fella slíkan dóm yfir verk sín; auðvitað mundi honum ekki líka miður, en ef hann getur vitað og skilið hversu þýðingarlaust flapur þetta mikla verk hans er nú orðið, ef dæma skal eftir framkomu þeirra manna, er völdin og framkvæmdirnar hafa.

Þegar saga hins mikla verkfalls, sem kent er við Pullman, verður rituð af sannsögli, mun hún hljóma líkt í eyrum hugsandi manna og 'Uncle Toms Cabin' forðum, og að öllum líkindum enn viðbjóðslegri. Sú hugmynd, að auðlegð sé fyrst, en drengskapur þjóðarinnar næst, að nokkur dollaramergð sé meira virði en einn einasti heiðarlegur borgari, er voðaleg fásinna, og sé þessi hugmynd að þroskast í anda þjóðarinnar, þá getur það engum mannvin dulist, að hegning þvílíks glæps verður hræðileg. Ó, að slíkur dómur verði ekki með blóði ritaður.

Hvað svo sem sagt verður um úrslit síðustu kosninga, þá virðist þó eitt atriði, er ber meira á en öll önnur, og það er, að fjöldi af þegnum þessa lands eru grunnhyggnir. Þeir glápa að eins á yfirborð hlutanna, án þess að reyna að leita að þeim orsökum, er í sameining hafa hjálpað til að mynda aldarfar vorra daga. Slík fásinna er skaðleg í lýðveldi, þar sem hver einstakur er meðlimur stjórnarinnar. Gleymið ekki bræður, að með þeim borgaralegu réttindum sem yður eru veitt, að um leið eru yður þungar skyldur á herðar lagðar, er þér verðið að uppfylla, því velferð þjóðarinnar er í veði, ef þér vanrækið yðar þegnskyldur, og yðar eigin samvizka dæmir yður sem landráðamenn.

Aldrei hefir það átt sér stað, að nokkur harðstjóri — hvort sem hann hefir verið kallaður konungur, keisari, páfi eða einhverju öðru nafni — hafi kreist meira út af þegnum sínum en hann hefir getað náð; auðvitað hafa hermenn verið brúkaðir þegar hinir undirokuðu hafa veinað of hátt undir hinum illbæru álögum. Altað einu fer auðvaldið með oss, munurinn er sá, að hinir krýndu böðlar sögðust fá vald sitt að erfðum gegnum hið ósýnilega vald, en vorir okrarar fá sitt vald frá sjálfum okkur. Það er sannarlega viðbjóðslegt, að heyra yður vera að álasa vorum evrópisku bræðrum fyrir hugleysi og bleiðiskap, að þeir skuli liggja á knjánum fyrir konungum og keisurum, að þeir skuli ekki brjóta af sér hlekkina er þröngvað hafa kosti þeirra um margar aldir, þegar þér eruð einmitt að losa yður við yðar eigin frelsi og manndáð, frelsi, sem var keypt með blóði forfeðra vorra. Gætið vandlega að framkomu yðar, þér eruð enn stjórnendur í því bezta landi er sólin skín á, sem hefir þá beztu stjórnarskrá í heimi, ef henni er að eins fylgt. Væri það ekki reynandi að vér spyrðum sjálfa oss: hvað lengi er þetta lýðveldi líklegt að standa? Hvað lengi er þessi stjórn líkleg að vera fjöldans og fyrir fjöldann? Látum oss vera hreinskilna og rannsaka alvarlega og ráðvandlega, hvort stjórn vor er þann dag í dag það sem vér höldum hún sé, það sem oss hefir verið sagt hún væri: *af alþýðu* og — *fyrir alþýðu*.

* * *

Iðjulausir auðmenn og iðjulausir eru hvorirtveggja ómagar hinnar framleiðandi starfsemi. Allur munurinn er, að hinir síðartöldu hafa margfalt færri kröfur og mikið hægri upp að fylla.

Aldrei hefir nokkur harðstjóri lagt svo þungar álögur á þegna sína, að ekki hafi hann og hans fylgjendur fundið nægar ástæður til að mæla með breytingunni og afsaka tilganginn, svo er það með stjórn Bandaríkjanna, sem nú er í þann veginn að bæta við hina nær því óbærilegu rentubyrgði þjóðarinnar með nýjum skuldabréfum. Öll hin stóru bankafélög hrópa um þvert og endilangt landið: meiri skuldabréf er það sem þjóðin þarf að hafa, og þess hærri sem renturnar eru, því ráðvendnislegri eru þau. Meistari Jón segir, að djöfullinn tali um Krist, en hvað er það í samanburði við þjóðarbankana hér, að þeir skuli vera svo blygðunarlausir að tala um ráðvendni.

Hin síðasta bankastjóra-samkoma, er haldinn var í Baltimore, ráðleggur stjórninni að kalla inn alla bréfpeninga hennar, einnig silfur-ávísanir, er nema að upphæð um $500 milj., og í þess stað gefa út bankaseðla, er stjórnin býr til fyrir þá og auðvitað ábyrgist. En því er bankastjórninni svo annt um þessa breyting? Af þeirri einföldu ástæðu, að hin áðurnefnda upphæð dregur enga rentu í þeirra sjóð. Með öðrum orðum, ef þetta fyrirkomulag kemst á, er vatla þarf að efa, þá geta þessar blóðsugur kreist út af blóðugum sveita alþýðu leigur af 500 milj. meir en þeir nú gera; auðvitað er þetta gert af einskærri elsku við daglaunamenn, svo það séu ráðvandir peningar, sem hann fær fyrir vinnu sína!

Miklir dæmalausir bjánar hafa hlotið að vera í ráðaneyti stjórnarinnar, þegar þessi þingsályktun var samþykkt og undirskrifuð af gamla Washington. Enginn maður, sem beinlínis eða óbeinlínis er eigandi eða á hlut eða hluti í banka eða bönkum, hvar svo sem þeir eru, skal hafa sæti á löggjafarþingi þjóðarinnar. Hvað margir bankaeigendur eiga nú sæti á þingi vöru? Auðvitað veiztu það, og enn fremur, að þessir okurkarlar eru líklegastir til að gera alþýðu alt það gagn, er hægt er eða framast má verða, en sér sjálfum ógagn, því ekki getur þér komið til hugar, að lög, sem fylla þeirra vasa af gulli og járnbrauta farseðlum, er ekkert kosta, séu hin haganlegustu fyrir þig og þína líka. Er ekki kominn tími til að hafa auga á þessum víxlurunum. Þeir voru einu sinni reknir út úr musterinu og kallaðir ræningjar.

Ávöxturinn af hinum repúblíkanska sigri í Minnesota er farinn að sýna sig, þó lítið sé. Öll járnbrautafélög hafa sett upp burðargjald á hveiti milli Minneapolis og Chicago, er nemur 1½ centi á skeffu, en þar hveitiverð er ætíð reiknað eftir Liverpool-markaði, þá fellur hveitið hér vestra um 2 cent hver 60 pd. Félögin eru hyggnari en þú, þau vita að vinir sínir ráða lögum í ríkinu, svo þeim er óhætt með hvaða óhæfu er vera skal; þau lögðu í kosningasjóðinn í haust án þess að mögla, en auðvitað verða bændur að borga það til baka með ríflegum vöxtum. En hvað fáið þið svo út úr öllu þessu? Örbirgð og vánvirðu. En ef þið að eins þektuð yðar eigin blygðun, þá væri vonandi að þið yrðuð ekki dregnir á tálar við næstu kosningar.

Timburþjófarnir, er þegar hafa stolið svo nemur 85 milj. frá skólasjóði ríkisins, fé, sem átti að verja til að mennta börn ríkisins um ókomnar aldir, lögðu fram all-gilda sjóði til hjálpar Knúti ríkisstjóra við síðustu kosningar. Þeir vita að en er mikið af timbri óstolið á skólalöndum ríkisins, enn fremur vita þeir að ríkisstjórnin er skjól og skjöldur allra stórþjófa af þeirri tegund.

Það er tvennt, sem meira er talað um en alt annað; öll önnur andvörp þjóðarinnar eins og deyja og verða að engu. Þegar hagfræði fjárglæframanna er velt yfir varnarlausa og fáfróða alþýðu, af seldri sannfæringu einstakra málaskúma og leigðum stórblöðum. Og þetta tvennt er útgáfa nýrra skuldabréfa og að auka heraflann. Því hefir enda verið hreyft í Washington, að bezt væri að gefa forsetanum ótakmarkað vald viðvíkjandi herauka og herstjórn yfir höfuð. Setjum svo, að forsetinn hefði dálítið af metorðagirnd og eigingirni. Hvernig færi þá? Lýðveldið liði undir lok og vér fengjum konung eða keisara. Þú segir að það yrði aldrei verra en nú er. Verið getur það, en er það ekki skylda þín og mín að styðja lýðveldið og halda því við svo lengi sem hægt er, en þoka landráðamönnum skör neðar.

Til rentu

eru herbergi á Broadway House, bæði fyrir fjölskyldu og lausafólk, mjög þægileg fyrir veturinn. Þess skal getið að brunnur er við húsið með ágætu vatni. Komið og skoðið herbergin og spyrjið um leigusikilmála hjá

T. Finkelstein,
Broadway House.